

Avdelningen för forskning och innovation
Enheten för hållbart samhälle
Magnus Henke
016-544 21 03
magnus.henke@energimyndigheten.se

BESLUT

Datum
2014-11-17

Ert datum
2014-08-28

Miljödepartementet
Klimatenheten
Martin Larsson

1 (2)
Dnr
2014-4708

Ert dnr
M2014/1488/K1

Yttrande angående Nationellt krav på partikelfilter i stora arbetsmaskiner.

Sammanfattning

Energimyndigheten stöder Transportstyrelsens ambition att reducera sotemissioner från stora arbetsmaskiner över 560 kW. De effekter i form av reducerad partikelmängd i relation till investering som förslaget innebär för många befintliga arbetsmaskiner är emellertid för stora för att motivera regleringen. Det är därför myndighetens åsikt att denna reglering endast bör gälla nya arbetsmaskiner som tas i drift efter 2017.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten stöder Transportstyrelsens förslag om ett krav på en maximal emitterad partikelmassa på 0,04 g/kWh för stora arbetsmaskiner med en effekt överstigande 560 kW för att reducera partikelemissioner och de negativa effekter de medför. Det behöver dock säkerställas att de reningsutrustningar som i den amerikanska testproceduren resulterar i partikelmassan 0,04 g/KWh även gör det i den europeiska testproceduren.

Energimyndigheten finner att åtgärden får en ökad bränsleförbrukning som effekt vilket i sig inte är önskvärt men att detta balanseras av en hög reduktion av de samhällsekonomiska kostnader som bland andra partikelemissioner för med sig. Energimyndigheten finner det därför motiverat med denna negativa aspekt av förslaget givet de positiva effekterna i relation till de nationella miljökvalitetsmålen. Detta är dock bara fallet för de maskiner som har högst årlig drifttid. I övriga fall blir åtgärden mycket kostsam sett till priset per reduktion av sotpartiklar.

De av förslaget påverkade maskintyperna i form av truckar och hjullastare (och även andra typer av fordon) i gruvdrift lämpar sig även utmärkt för framtida konvertering till elektrisk drift i olika former. Denna utveckling är något som Energimyndigheten anser har hög potential.

Förslaget medför även ett antal konsekvenser för ägare till stora maskiner som bör tas hänsyn till. Även om det absoluta flertalet ägare tillhör större företag i

företrädelsevis gruvindustrin så existerar utöver dessa ett antal maskiner som det kan vara svårt att finna certifierade partikelfilter till eftersom det endast finns begränsade drivkrafter hos filtertillverkarna att certifiera filter mot en specifik maskin på en mycket begränsad marknad. Marknaden för dessa filter kommer alltså troligen inte att vara tillräckligt stor eftersom Sverige i detta fall kommer att vara ett särfall.


Slutsatsen är att regleringen enbart bör gälla nya maskiner.

Specifika synpunkter på Transportstyrelsens förslag

Detta förslag rör krav på emissioner under användande av motorer vilket implicit medför att det även är ett retroaktivt krav. Det är Energimyndighetens uppfattning att man bör vara ytterst försiktig vid införande av krav av denna karaktär eftersom det helt kan förändra de förutsättningar som gäller vid kalkylen inför införskaffandet och därmed kan få mycket stora konsekvenser för vissa kategorier användare. Om man väljer att gå vidare med Transportstyrelsens förslag så vill Energimyndigheten även framföra följande specifika synpunkter:

- Omställningstiden för tillverkare att möta kraven är i förslaget satt till 2 år vilket enligt Energimyndighetens uppfattning är att betrakta som en mycket kort omställningsperiod. Detta särskilt vid konvertering av befintliga maskiner. En infasningsperiod för kraven efter 2017 skulle vara önskvärt och kunde eventuellt ge bättre samordning mot de kommande kraven inom EU.
- Partikelfilterutrustningar är för denna klass motorer mycket volymskrävande montage. Ett dispensförfarande där väl motiverade funktionsskäl i eftermontage kan vara grund för sådan, bör därför upprättas.
- För det fåtal applikationer där en eftermontering med ett certifierat filter inte visar sig vara möjligt, på grund av frånvaro av en marknad innehållande sådana filter eller av andra ekonomiska/effektmässiga skäl (partikelreduktion per satsad krona), bör ett dispensförfarande vara möjligt.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Erik Brandsma. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningscheferna Anita Aspegren, Roger Eklund, Mattias Eriksson, Rémy Kolessar, Zofia Lublin, direktören för strategiska frågor Anneli Eriksson, forskningsdirektören Birgitta Palmberger, chefsjuristen Camilla Rosenberg, enhetscheferna Linda Werther Öhling, Peter Engdahl och handläggaren Anders Johansson. Föredragande har varit handläggaren Magnus Henke.


Erik Brandsma
Magnus Henke